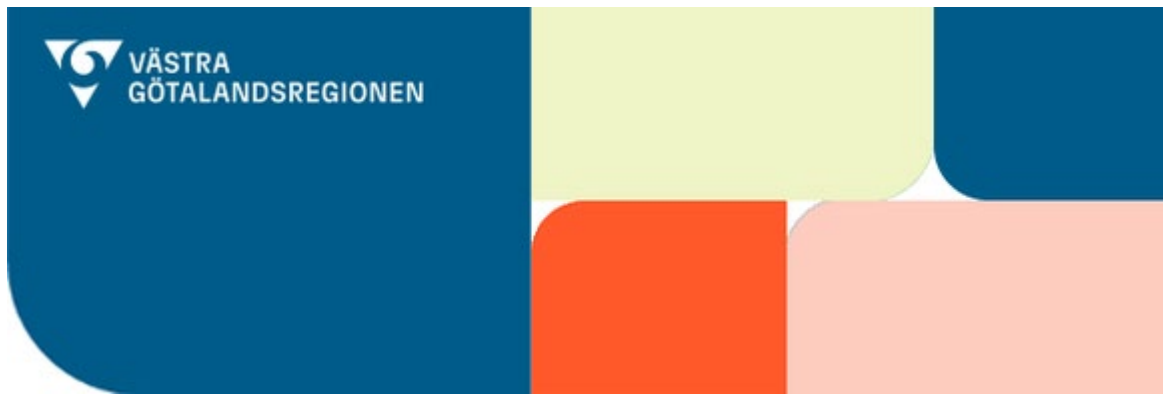

[Klicka här för att öppna webbversionen av nyhetsbrevet!](#)

SRHR-nytt | Kunskapscentrum för sexuell hälsa

Västra Götalandsregionens nyhetsbrev för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

#1 2026

Innehåll:

- **Fördjupning: Den globala nedmonteringen av SRHR**
- **Gonorrékampanj riktad till unga**
- **Ny lagstiftning om skydd mot oskuldsingrepp och kontroll**
- **Arbetsätt som stärker ensamkommande tjejer**
- **Nya nationella riktlinjer för könsdysfori**
- **Onödiga genitala undersökningar av flickor i Sverige**
- **Prehabilitering positivt vid bäckencancer**
- **Nytt kunskapsunderlag om Doxy-PEP**
- **Detta gäller för vaccination mot HPV**
- **Personer med NPF mer utsatta för sexuellt våld**
- **Senaste avsnitten av podden Sex på arbetstid**
- **Aktuella utbildningar**

Fördjupning: Den globala nedmonteringen av SRHR

Ett år har gått sedan USA påbörjade en drastisk nedmontering av internationellt bistånd som tidigare finansierat folkhälsa, SRHR och hivprevention. Konsekvenserna är särskilt påtagliga i låg- eller medelinkomstländer.

Några av konsekvenserna är avbruten eller osäker tillgång till hivläkemedel och kraftigt reducerad testverksamhet. De som drabbas hårdast är unga kvinnor, hbtqi-personer och barn i afrikanska länder söder om Sahara.

Bedömningar pekar på att minskat bistånd kan leda till en dramatisk ökning av aidsrelaterade dödsfall under de kommande åren. Uppskattningar indikerar upp till 4,2 miljoner fler dödsfall de närmaste åren som en direkt följd av neddragningarna som USA och andra stora givare, däribland Sverige, genomför.

Utöver den akuta situationen i mottagarländerna finns möjliga effekter i Sverige och

Europa. Minskad tillgång till hivläkemedel globalt riskerar att bidra till avbrott i behandling, vilket kan öka risken för resistensutveckling. Det rapporteras om personer som lever med hiv i Sverige som halverat sin hivmedicinering för att skicka läkemedel till anhöriga i länder där tillgången har försämrats.

Läs mer och se statistik i UNAIDS rapport: [Aids, Crisis and the Power to Transform - UNAIDS Global Update 2025](#)

Poddavsnitt om globala läget för sexuell hälsa

I två avsnitt av podden Sex på arbetstid pratar vi om vad som hänt globalt med arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter under det gångna året. Avsnitten tar upp hur censur, politiska påtryckningar och nedskärningar påverkar och hotar både vård och forskning världen över. Men också vad som krävs för att vända utvecklingen.

I programmen medverkar från Karolinska Institutet Anna Kågesten, docent och forskare i global SRHR, och Anna Mia Ekström, professor i global infektionsepidemiologi och överläkare i infektionsmedicin.

Lyssna på avsnitten:

[#107 Global nedmontering av SRHR | Sex på arbetstid](#)

[#108 Politik, censur och en global hivkris | Sex på arbetstid](#)

I avsnitten pratas om Project 2025, en bredare konservativ färdplan i USA som påverkar allt från global biståndspolitik till forskning, civilsamhälle och tillgången till livsviktig vård.

Läs mer i RFSU:s rapport: [Sammanfattning Project 2025 \(pdf\)](#)

Informationskampanj riktad till unga om gonorré

Folkhälsomyndigheten har tagit fram tre affischer i en informationsinsats för att öka medvetenheten bland unga och unga vuxna (15–29 år) om gonorré.

Gonorré har ökat i Sverige under de senaste åren och spridits till nya och yngre grupper.

Informationsinsatsen uppmanar till kondom användning och testning.

Läs mer och ladda ner affischerna för utskrift på Folkhälsomyndighetens webbplats:

[Gonorré? Inte en chans att jag får det](#)

[Förlita dig inte på turen när det handlar om sex](#)

[Det gick ju bra förra gången](#)

Ny lagstiftning om skydd mot oskuldsingrepp och kontroll

Från 1 december 2025 finns tre nya brott i svensk lag – oskuldskontroller, intygande av sexuell oskuld och oskuldsingrepp.

Lagstiftningen innebär att det är straffbart att:

- undersöka någons könsorgan i syfte att bedöma om personen har haft vaginalt samlag eller liknande.
- skriftligen eller muntligen intyga att någon har haft vaginalt samlag eller deltagit i jämförbara penetrerande sexuella handlingar, eller att så inte är fallet
- göra ingrepp i någons könsorgan i syfte att det ska framstå som att personen inte har haft vaginalt samlag (oskuldsingrepp) oavsett om samtycke till ingreppet har lämnats eller inte.

Läs mer och ta del av Barnafriids inspelade webinarium om den nya lagstiftningen på Linköpings universitets webbplats: [Ny lagstiftning om skydd mot oskuldsingrepp och kontroll](#)

Arbetssätt som stärker ensamkommande tjejer

Vårdpersonal bör alltid informera ensamkommande unga om sexuell hälsa, med fokus på deras rättigheter. Det är också viktigt med introduktion till hur vårdsystemet fungerar och att alltid boka tolk i vårdmötet.

Det är några av råden i en ny forskningsrapport. Rapporten "Ensamkommande tjejers SRHR före, under och efter flykten till Sverige" bygger på intervjuer med ensamkommande tjejer och unga kvinnor som berättar om sina erfarenheter och behov av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR. Rapporten är en del av ett forskningsprojekt vid Göteborgs universitet.

– I mötet med den svenska vården kan det handla om att tjejerna inte erbjuds samtal om preventivmedel, kanske för att det finns förväntningar på att de inte har sex. Dessa begränsande normer gör ju att det blir ett ytterligare motstånd i att berätta om att man har sex. Ytterst leder det till oplanerade graviditeter eftersom tjejerna inte får information om att de kan skydda sig, säger My Oppendoes, doktorand i projektet och utvecklingsledare på Kunskapscentrum för sexuell hälsa.

Ensamkommande tjejers SRHR före, under och efter flykten till Sverige

Upplevelser, behov och förslag till arbetssätt

Läs artikel på KSH:s webb

Nya nationella riktlinjer för könsdysfori

I Sverige får runt 1 000 personer könsdysforidiagnoser varje år. Socialstyrelsen har nu fastställt nya nationella riktlinjer för vård vid könsdysfori. Riktlinjerna ska ge den regionala hälso- och sjukvården stöd för organisering av vården.

– Könsdysfori kan innebära ett mycket stort psykiskt lidande och i dag finns brister i både kunskap och bemötande inom vården. Med de här riktlinjerna vill vi ge beslutsfattare bättre förutsättningar att organisera vården så att patienter får rätt stöd i rätt tid, och att resurser används där de gör störst nytta, säger Thomas Lindén, avdelningschef på Socialstyrelsen.

Du som arbetar inom region, kommun, intresseorganisation, yrkesförening eller privat vård- eller omsorgsgivare kan skicka skriftliga synpunkter på riktlinjerna, senast 10 maj.

Länk till svarsenkät finns på Socialstyrelsens webbplats: [Nationella riktlinjer könsdysfori](#)

Pressmeddelande om riktlinjer

Onödiga genitala undersökningar av flickor i Sverige

Myndigheter reagerar ofta oproportionerligt på svaga indikationer om könsstympning, vilket kan leda till integritetskränkande undersökningar utan att det leder till åtal eller fällande dom.

Det visar en forskningsstudie från Malmö universitet. Forskarna rekommenderar bättre utbildning för personal, barnanpassade rutiner för undersökningar och fokus på tillit och samarbete snarare än kontroll och tvångsåtgärder.

Läs vetenskaplig artikel

Prehabilitering positivt vid bäckencancer

Tidig information, stöd och vaginalstavsterapi i samband med strålbehandling för bäckencancer ger lovande resultat. Det visar en ny intervjustudie.

Stödet upplevdes som stärkande och värdefullt oavsett behandlingsmål, och ingen av deltagarna föredrog att få informationen först efter avslutad behandling, vilket är praxis idag. Detta pekar på värdet av proaktiv prehabilitering.

Läs vetenskaplig artikel

Nytt kunskapsunderlag om Doxy-PEP

Doxy-PEP kan minska risken för syfilis och klamydia för personer med hög risk för STI bland män som har sex med män och transkvinnor. Samtidigt finns det risker kopplat till användning av Doxy-PEP, som ökad antibiotikaresistens.

Ett nytt kunskapsunderlag sammanställer befintlig kunskap om Doxy-PEP i en svensk kontext. Kunskapsunderlaget har tagits fram av Folkhälsomyndigheten med stöd av flera externa parter.

Doxy-PEP i Sverige (pdf)

Detta gäller för vaccination mot HPV

Från januari 2026 kan alla som är mellan 18 och 26 år, oavsett kön, vaccinera sig mot HPV utan kostnad. Erbjudandet omfattar även de som tidigare vaccinerat sig med Gardasil 4. Detta då det uppdaterade vaccinet Gardasil 9 skyddar mot fler HPV-typer.

Vaccination ges hos upphandlade vaccinatörer. Nu när systemet MittVaccin är breddinfört är det välkommet att fler verksamheter som inte är anslutna sedan tidigare, till exempel

ungdomsmottagningar och vårdcentraler, erbjuder tider.

På Vårdgivarwebben finns mer information om vaccination mot HPV och kontaktuppgifter till vaccinationssamordningen för mottagningar som vill gå med i uppdraget att vaccinera. Här kan du också ladda ner väntrumssaffischer på olika språk samt bildspel till väntrumsskärmar.

[Webbsida om HPV-vaccination](#)

Personer med NPF mer utsatta för sexuellt våld

Personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF, som utsatts för sexuellt våld har ofta utsatts för flera typer av våld av flera förövare. Många har utsatts för första gången som barn och har sedan fortsatt att utsättas även i vuxen ålder. Det visar en rapport från Föreningen Tillsammans.

Rapporten "De sa att mina diagnoser hittade på det" belyser hur förövare systematiskt utnyttjar NPF-relaterade utmaningar och sårbarheter i sin våldsutövning.

Flera av personerna som intervjuats i rapporten berättar att deras NPF-diagnos använts som skäl för att neka dem stödinsatser eller behandling. Deltagarna efterfrågar mer kunskap om NPF och sexuellt våld inom vård- och stödverksamheter. De vill också se utökade och bättre anpassningar efter deras behov.

[Läs rapporten \(pdf\)](#)

Nya avsnitt av podden Sex på arbetstid

Förutom de två avsnitten om det globala läget om SRHR som du hittar längre upp i detta brev, har det sedan förra nyhetsbrevet släppts tre avsnitt av podden:

105 Orgasm

Om vad orgasm är, hur den fungerar och varför har den fascinerat, förvirrat och ibland provocerat människor genom historien.

Medverkande: Suzann Larsdotter, socionom och sexolog

106 Orgasm: Problem och hälsomässiga aspekter

I det här avsnittet fokuserar vi på orgasmsvårigheter och orgasm ur ett hälsoperspektiv.

Medverkande: Suzann Larsdotter, socionom och sexolog

109 Stöd och behandling vid sexuell utsatthet hos barn

Ett av fyra barn i Sverige har utsatts för ett sexuellt övergrepp. Vi pratar om det stöd och den behandling som erbjuds på Barnahus men också om hur vi andra vuxna kan upptäcka, stötta och hjälpa barn som utsatts.

Medverkande: Sofie Rhodin, psykolog på Barnahus i Göteborg

[Sex på arbetstid \(podbean.com\)](#)

Utbildningar

Så anmäler du dig till KSH:s utbildningar

Utbildningarna hittar du i antingen Lärportalen eller Regionkalendern. För att ta del av en utbildning i Lärportalen måste du logga in. Om du inte är anställd i VGR behöver du skapa ett konto vid inloggning.

SEXIT

SEXIT är en metod som syftar till att unga som är sexuellt risktagande eller utsatta och/eller personer med erfarenhet av våld, ska identifieras och erbjudas relevant vård och stöd.

[SEXIT – samtal om sexuell hälsa och erfarenhet av våld \(vgregion.se\)](https://vgregion.se/sexit)

Digital nationell grundutbildning, elevhälsopersonal

Tillfällen:

24 mars, kl: 08:50-16:00

Anmälan i Lärportalen: [SEXIT grundutbildning för elevhälsopersonal](#)

Forum sexuell hälsa

Forum sexuell hälsa är föreläsningar om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, som riktar sig till dig som arbetar inom hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen. Föreläsningarna är alltid kostnadsfria och arrangeras med olika teman några gånger om året.

Tema könssjukdomar

Tid: 24 mars, klockan 13:00-15:00

Plats: Digitalt

Tema hbtqi-diplomering

Tid: 21 april, klockan 12:00-12:45

Plats: Digitalt

Tema klimakteriet

Tid: 7 maj, klockan 12-13

Plats: Digitalt

Tema behandling av personer utsatta för sexuellt våld

Tid: 21 maj, klockan 12-13

Plats: Digitalt

Tema andrologi

Tid: 21 oktober, kl. 13-16

Plats: Digitalt

Anmälan i Lärportalen: [Forum sexuell hälsa](#)

SAVE THE DATE: Sexualitet, unga och skolans roll 2026

Den 27 oktober är det dags för den nationella digitala konferensen Sexualitet unga och

skolans roll, för 19:e året i rad. Konferensen arrangeras av Göteborgsregionen och Kunskapscentrum för sexuell hälsa.

Konferensen riktar sig till Sveriges alla lärare, skollädares och elevhälsa inom grund- och gymnasieskolan, samt hälso- och sjukvårdspersonal som arbetar med unga och SRHR.

Se material från förra årets konferens: [Sexualitet, unga och skolans roll – en årlig konferens \(srhr.se\)](#)

SAVE THE DATE: SRHR-dagen 2026

4 november anordnar Kunskapscentrum för sexuell hälsa SRHR-dagen 2026 i Göteborg. Det är en konferens om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i hälso- och sjukvården.

Konferensen är för dig som arbetar inom hälso- och sjukvården i Västra Götalandsregionen, framför allt för dig som arbetar på vårdcentral, inom psykiatri eller med rehabilitering.

KSH:s webbutbildningar – alltid tillgängliga

Kunskapscentrum för sexuell hälsa har skapat en rad webbutbildningar som du kan ta del av när du vill:

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter

Webbutbildningen "Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter" erbjuder grundläggande kunskaper om SRHR, ur ett livscykelperspektiv. Den visar också på att sexuell hälsa är en del av vår allmänna hälsa.

Webbutbildning om endometrios

Symtom på endometrios kan vara många och diffusa. Vi i vården behöver bli bättre på att förstå, bemöta och behandla patienter med misstänkt endometrios i tid. Nu finns en uppdaterad webbutbildning för dig som möter dessa patienter.

Hbtq-diplomering

Hbtq-diplomering är Västra Götalandsregionens utbildning för att arbeta normmedvetet utifrån kön och sexualitet.

Sexuell hälsa i Primärvården – fokus hiv/STI

Denna webbutbildning vänder sig till dig som möter patienter där hiv- och STI-provtagning kan vara aktuellt, som utför provtagningen och till dig som smittspårar.

Mer information om utbildningarna hittar du på KSH:s webb:

[Verksamhetsutveckling och utbildning \(vgregion.se\)](#)

Vill du få SRHR-nytt?

[Anmäl dig på KSH:s webbplats. Här hittar du också tidigare nyhetsbrev.](#)

[Information om hantering av personuppgifter inom Västra Götalandsregionen.](#)

Du kan inte svara på det här meddelandet. Kontaktuppgifter till oss på Kunskapscentrum för sexuell

hälsa finns på www.vgregion.se/ksh om du vill komma i kontakt med oss.

[Avsluta din prenumeration](#)